

Sygn. akt VU 106/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2015 r.

Sąd Rejonowy w Rybniku Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Łucja Gruszczyńska-Czapła

Sędziowie/Ławnicy: -/-

Protokolant : Aleksandra Oźga

po rozpoznaniu w dniu 8 września 2015 r. w Rybniku

na rozprawie

sprawy **J. P.**

przy udziale zainteresowanego ./.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, Oddziałowi w R.

o zasiłek chorobowy

na skutek odwołania **J. P.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddziału w R., z dnia 3 lutego 2015 r., (...) - (...)

zmienia decyzję organu rentowego z dnia 3 lutego 2015 r., (...) - (...), w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej prawo do zasiłku chorobowego za okres od 1.01.2014 r. do 30.04.2014 r., to jest po ustaniu tytułu ubezpieczenia w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. w R. oraz zwalnia ubezpieczoną z obowiązku zwrotu świadczenia w łącznej kwocie 11.671,19 zł (jedenastu tysięcy sześciuset siedemdziesięciu jeden złotych dziewiętnastu groszy).

Sygn. akt V U 106/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 lutego 2015 r., znak (...) - (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej J. P. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 1.01.2014 r. do 30.04.2014 r., to jest po ustaniu zatrudnienia w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. oraz zobowiązał ubezpieczoną do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w łącznej kwocie 11.671,19 zł. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że zasiłek chorobowy nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby. W przypadku ubezpieczonej tytuł ubezpieczenia chorobowego ustał z dniem 31.12.2013 r. Ubezpieczona była niezdolna do pracy w okresie od 30.12.2013 r. do 30.04.2014 r. Za okres niezdolności do pracy przypadającej na czas zatrudnienia w spółce (...) pracodawca wypłacił wynagrodzenie za czas choroby, a od dnia 1.01.2014 r. ubezpieczona pobierała zasiłek chorobowy. Tymczasem ubezpieczona po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego kontynuuje podjętą wcześniej w dniu 1.07.2011 r. umowę zlecenia ze spółką (...) Spółką Akcyjną (pomimo tego, że twierdzi, że żadna umowa ze spółką

(...) jej nie łączy). Zatem nie przysługuje jej zasiłek chorobowy za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego (tj. za okres od 1.01.2014 r. do 30.04.2014 r.),

a wypłacone świadczenie podlega zwrotowi wraz z odsetkami (należność główna 10.550,64 zł z funduszu chorobowego za okres od 1.01.2014 r. do 30.04.2014 r. oraz odsetki 1.120,55 zł). Nienależnie pobranym świadczeniem jest bowiem świadczenie wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania, nadto świadczenie przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenie.

Odwołując się od decyzji ubezpieczona domagała się zmiany decyzji

i przyznanie jej prawa do wypłaconego zasiłku chorobowego za okres od 1.01.2014 r. do 30.04.2014 r. oraz zwolnienie z obowiązku zwrotu świadczenia. Wskazała, że nigdy nie wykonywała żadnych czynności dla spółki (...), nigdy nie otrzymała żadnego wynagrodzenia z tej spółki z tytułu rzekomo zawartej umowy z 1.07.2011 r. Nie podjęła ani nie kontynuowała jakiegokolwiek działalności zarobkowej. Wskazała, że była sytuacja, że podpisała jednostronnie umowę zlecenia, jednak nigdy nie otrzymała tej umowy z podpisem drugiej strony, przyjęła zatem, że do zawarcia umowy nie doszło i żadnych czynności z umowy nie wykonywała.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując dotychczasowe stanowisko.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona w okresie od 1.10.2012 r. do 31.12.2013 r. była zatrudniona

w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w R. i z tego tytułu podlegała ubezpieczeniu chorobowemu. W okresie od 30.12.2013 r. do 30.04.2014 r. ubezpieczona była niezdolna do pracy z powodu choroby. Za okres niezdolności do pracy przypadającej na czas zatrudnienia w spółce (...) pracodawca wypłacił wynagrodzenie za czas choroby, a od dnia 1.01.2014 r. ubezpieczona pobierała zasiłek chorobowy (akta organu rentowego: zaświadczenie płatnika składek, świadectwo pracy, zaświadczenie lekarskie, karta zasiłkowa).

W 2010 r. ubezpieczona, z zawodu księgowa, zaproszona została na spotkanie grupy kapitałowej. Na tym spotkaniu podpisała jednostronnie dwie umowy. Jedną

z (...) Spółką Akcyjną we W., drugą ze spółką (...) Spółką Akcyjną we W.. Ze spółki (...) od razu dostała podpisany przez nią egzemplarz umowy. Ze spółki (...) nie otrzymała podpisanego przez Votum egzemplarza umowy, stwierdziła zatem, że spółka ta nie była zainteresowana zawarciem z nią umowy i że do zawarcia umowy nie doszło. Nigdy zatem nie podjęła realizacji umowy ze spółką (...). Nigdy nie wykonywała czynności z tej umowy. Nigdy nie było z jej strony żadnego aktywnego działania odnośnie tej umowy. Zdziwiła się, gdy organ rentowy pisemnie zapytał ją o zlecenie ze spółką (...). Odpisała, zgodnie ze stanem swojej wiedzy, że żadna umowa z tą spółką jej nie łączy. Dopiero w niniejszej sprawie sądowej otrzymała z sądu kopię umowy, na której zobaczyła, że na podpisanym przez nią egzemplarzu umowy podpis złożyła faktycznie również spółka (...). Nie rozwiązała tej umowy, bo umowa ze spółki (...) nigdy nie została jej doręczona i dlatego uważa, że żadna umowa z tą spółką jej nie wiąże. Prawnik doradził jej, aby w takich okolicznościach nic z tą umową nie robiła. Przez 5 lat nie podjęła żadnych czynności z tej umowy. Żadnego wynagrodzenia (przychodu/dochodu) z tytułu tej umowy nie otrzymała, skoro nigdy nie wykonywała czynności z tej umowy. Nigdy nie przejawiała jakiegokolwiek aktywności do realizacji tej umowy. W okresie od 1.01.2014 r. do 30.04.2014 r. nie otrzymywała żadnych świadczeń poza zasiłkiem chorobowym, do którego zwrotu wezwał ją ZUS zaskarżoną decyzją z 3.02.2015 r. Z umowy zlecenia ze spółką (...) nigdy nie otrzymywała żadnych świadczeń (informacja spółki (...), k. 16, przesłuchanie ubezpieczonej, k. 42v.-43).

Od dnia 1.07.2011 r. ubezpieczona została zgłoszona do ubezpieczenia społecznego z tytułu umowy zlecenia ze spółką (...) Spółką Akcyjną we W. (informacja spółki (...), k. 16; akta organu rentowego: informacja z 25.02.2014 r., k. 21).

Ubezpieczona złożyła jednostronnie podpis pod umową zlecenia w dniu 2.11.2010 r. Druga strona podpisała umowę w dniu 21.12.2010 r., zatem do zawarcia umowy doszło w dacie złożenia drugiego podpisu. W ramach umowy zlecenia ubezpieczona była uprawniona do pośredniczenia przy zawieraniu umów sprzedaży usług spółki (...) polegających na pomocy osobom poszkodowanym

w dochodzeniu od krajowych i zagranicznych ubezpieczycieli roszczeń z tytułu umów ubezpieczenia, powstałych w związku ze zdarzeniami wypadkowymi. Wyplata wynagrodzenia została uzależniona od zawarcia przez spółkę (...), za pośrednictwem przedstawiciela, umowy z klientem oraz uzyskania przez spółkę honorarium za wykonanie usługi. Wynagrodzenie jest prowizją w wysokości liczonej od wartości honorarium uzyskanego przez spółkę od klienta (informacja spółki (...), k. 16, umowa zlecenia, k. 17-20).

Ubezpieczona od zawarcia umowy zlecenia (21.12.2010 r.) nie wykonała żadnych czynności wchodzących w zakres umowy, wobec czego nie uzyskala żadnego wynagrodzenia (informacja spółki (...), k. 16, umowa zlecenia, k. 17-20, przesłuchanie ubezpieczonej, k. 42v.-43).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wskazane dokumenty, których prawdziwości strony nie kwestionowały, a także w oparciu o przesłuchanie ubezpieczonej, której relacja była logiczna i spójna, nadto pokrywała się ze zgromadzonymi w aktach sądowych i organu rentowego dokumentami.

W szczególności ubezpieczona opisała okoliczności złożenia przez nią podpisu pod umową zlecenia ze spółką (...).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r.

o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby

i macierzyństwa - t.j. Dz.U.2014.159 ze zm. (określanej dalej w skrócie ustawą

o świadczeniach pieniężnych) zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby.

Zgodnie z art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U.2015.121 ze zm.), określonej dalej w skrócie ustawą o s.u.s., osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego. Jak wynika z art. 84 ust 2 ustawy o s.u.s. za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczone o braku prawa do ich pobierania,

2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

W pierwszej kolejności rozstrzygnięcia wymagało, czy ubezpieczona

w okresie od 1.01.2014 r. do 30.04.2014 r. „kontynuowała działalność zarobkową”

z tytułu umowy zlecenia z 21.12.2010 r.

W art. 3 ustawy o świadczeniach pieniężnych, zawierającym jej słownik, nie ma pojęcia "działalność zarobkowa", podobnie jak nie jest wyjaśnione to sformułowanie w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych. Niekwestionowane jest, że pojęcie "działalność zarobkowa" jest szersze od pojęcia "pracy zarobkowej". Obejmuje zatem różne formy

prowadzenia działalności, w ramach której ubezpieczony uzyskuje dochód. Zatem pod pojęciem działalności zarobkowej należy rozumieć zatrudnienie, służbę lub inną pracę zarobkową, albo prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, z których uzyskuje się dochód. Zasiłek chorobowy zastępuje utracony zarobek. Kontynuowana lub podjęta działalność zarobkowa zapewnia prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby.

Ugruntowane jest też już orzecznictwo sądowe, że o kontynuowaniu działalności zarobkowej można mówić tylko wtedy, gdy ma się do czynienia z „faktycznym wykonywaniem” pracy/czynności, z „czynną postawą” pracownika/zleceniobiorcy. Chodzi tu bowiem o działalność „faktycznie prowadzoną”, „rzeczywiście wykonywaną” (wyrok Sądu Apelacyjnego w K. z 6.06.2001 r., III AUa 2704/00, Pr. Pracy 2002/5/41, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4.06.2012 r., I UK 12/12). Przy czym chodzi o takie formy prowadzenia działalności, w ramach której ubezpieczony „uzyskuje dochód” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4.06.2012 r., I UK 12/12).

Materiał dowodowy wykazał, że ubezpieczona nie tylko w okresie od 1.01.2014 r. do 30.04.2014 r., ale w ogóle nigdy (od momentu zawarcia umowy zlecenia z 21.12.2010 r.) nie podejmowała czynności, do których była umocowana w ramach tej umowy (to jest nie podjęła żadnej czynności przez okres ponad 3 lat). Nie była w ogóle świadoma, że spółka (...) podpisała tę umowę (w momencie składania przez nią podpisu, umowa nie zawierała podpisu drugiej strony). Nie otrzymała egzemplarza umowy podpisanej przez spółkę (...). Przyjęła, że spółka nie podpisała umowy, że nie doszło do jej zawarcia. Dlatego nigdy czynności z umowy zlecenia nie wykonywała (począwszy od zawarcia umowy w 2010 r.), w tym w okresie po zakończeniu pracy w spółce (...) (w okresie od 1.01.2014 r. do 30.04.2014 r.). Ponieważ ubezpieczona nigdy nie wykonywała czynności z umowy zlecenia ze spółką (...) (przewidującej wynagrodzenie prowizyjne), nigdy w okresie od zawarcia umowy nie otrzymała żadnego wynagrodzenia (dochodu/przychodu) z tej umowy. Ubezpieczona nigdy nie przejawiała żadnej aktywności w podjęciu czynności z umowy zlecenia ze spółką (...). Uważała, że do zawarcia tej umowy nie doszło. Nie miała w ogóle świadomości podpisania umowy przez spółkę (...). Nie było zatem z jej strony żadnego aktywnego działania. Nigdy nie wykonywała czynności związanych ze zleceniem, także w okresie zwolnienia chorobowego od 1.01.2014 r. do 30.04.2014 r. (kiedy była w ogóle niezdolna do wykonywania jakiegokolwiek pracy).

W okresie od 1.01.2014 r. do 30.04.2014 r. ubezpieczona nie miała zapewnionych środków do życia z tytułu wynagrodzenia z umowy o pracę czy zlecenia. Nie otrzymywała już bowiem wynagrodzenia za pracę ze spółki (...) (stosunek pracy ustał z dniem 31.12.2013 r.). Nie miała żadnego wynagrodzenia/prowizji ze spółki (...) (którego nigdy nie miała). Nie miała prawa do świadczeń za okres niezdolności do pracy z tytułu zlecenia. Rekompensatą braku dochodu był otrzymywany zasiłek chorobowy po ustaniu zatrudnienia w spółce (...).

W świetle powyższego nie można przyjąć, by w sprawie spełniona została przesłanka „kontynuowania działalności zarobkowej” i już z tej przyczyny przepis art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych nie mógł znaleźć w sprawie zastosowania.

Mając na uwadze powyższe Sąd – wobec niespełnienia przesłanek art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U.2014.159 ze zm.) oraz art. 84 ust. 1 i 2 ustawy o s.u.s., na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję przyznając ubezpieczonej prawo do zasiłku chorobowego za okres od 1.01.2014 r. do 30.04.2014 r., to jest po ustaniu tytułu ubezpieczenia w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. w R. oraz zwolnił ubezpieczoną z obowiązku zwrotu świadczenia w łącznej kwocie 11.671,19 zł.

Z.:

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)